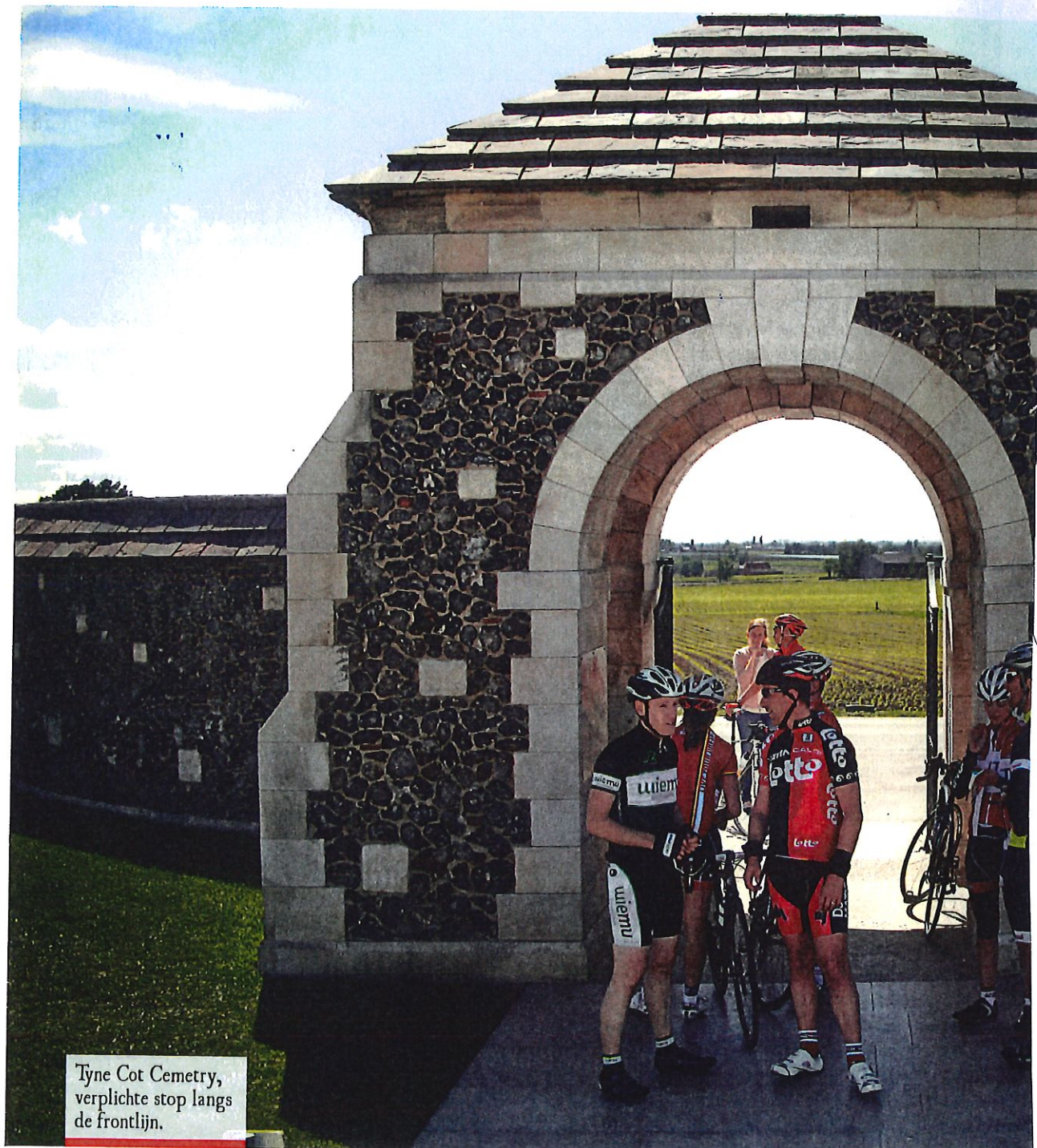
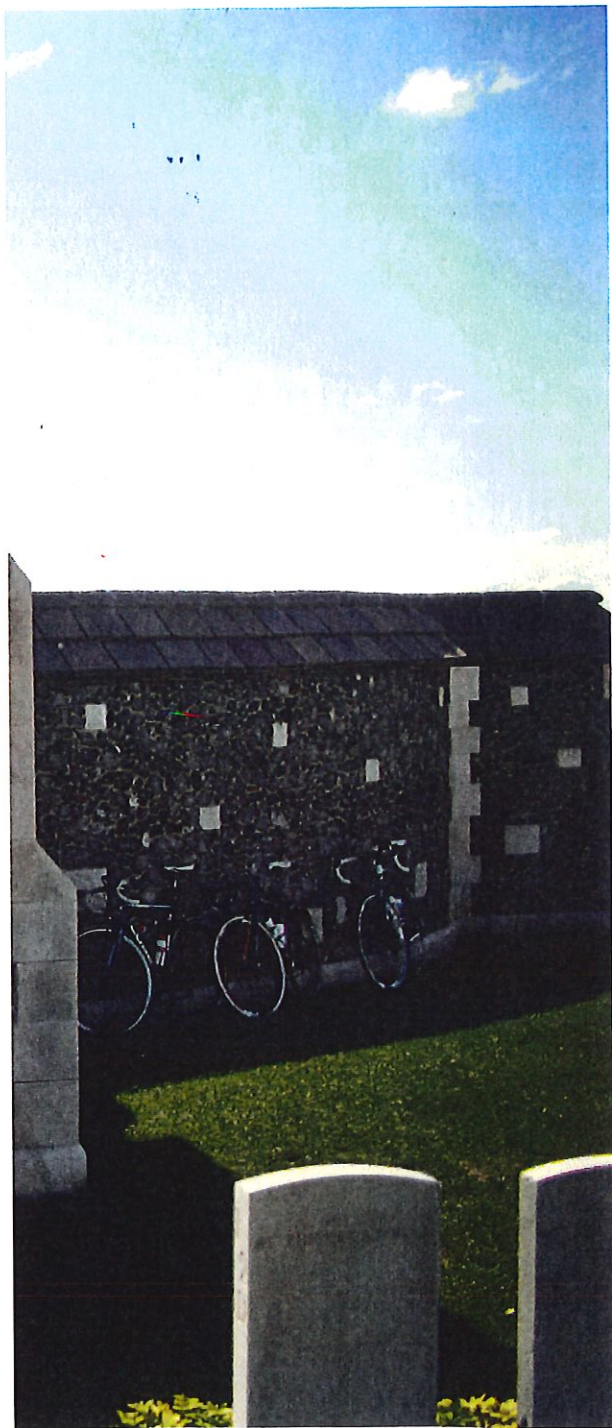

82. Fietsen langs de FRONTLIJN

Tyne Cot Cemetery,
verplichte stop langs
de frontlijn.

In het spoor van Peter Farazijn, Lieselot Decroix en Sara Verhaest langs de West-Vlaamse oorlogsmonumenten.

Wie West-Vlaamse oorlogsmonumenten zegt, ziet meteen horden bussen met drommen toeristen uit The UK voor zich. Er bestaan heus wel andere manieren om ons oorlogserfgoed te exploreren, moet men in het Wielermuseum gedacht hebben. En zo ontsproot het idee om met Farazijn langs de frontlijn te fietsen. Peter Farazijn natuurlijk, want ten Oosten en ten Westen van de IJzer is geweten dat *Fausto* een wandelende – excuseer fietsende – WOI-encyclopedie is. En omdat het oorlogsthema generaties overschrijdt, wordt Farazijn voor de gelegenheid geflankeerd door een duo Lotto Belisol Ladies: jonkies en gouvgenoten Lieselot Decroix en Sara Verhaest.

Tekst > Thijs Ameye } Foto's > Tom Peeters

SARA VERHAEST

GEBOORTEDATUM 1995

WOONPLAATS Zandvoorde

(Zonnebeke)

WIELERPLOEG(EN) Lotto-Belisol

WEETJE Sara brouwt samen met haar vader het bier "Kasseike", een pittige tripel. Met succes, want de vraag overstijgt momenteel het aanbod.

Obussen in de tuin

Met z'n zessen staan we paraat aan het Roeselaarse Wielermuseum, want naast Peter, Lieselot, Sara, Dries van het Wielermuseum en mezelf, wilde ook Lotto-Belisol PR-man Marko Heijl er koste wat het kost bij zijn. Deels als beschermende vader voor zijn Lotto Ladies maar in de eerste plaats als amateurhistoricus met een sterk ontwikkelde belangstelling voor WOI. Opzet van onze tocht: letterlijk en figuurlijk even stilstaan bij de gruwel van de Eerste Wereldoorlog. Dat er daarnaast ook flink geknald zal worden, blijkt al meteen wanneer Sara en Lieselot zich aan kop zetten en ons kordaat buiten de stad leiden. Bij de meiden heeft de Eerste Wereldoorlog misschien geen rechtstreekse wonden geslagen; het verleden maakt sowieso deel uit van het collectief geheugen. Zowel Lieselot (Ieper) als Sara (Zonnebeke) kregen de verhalen met de paplepel binnen. De oorlog is trouwens dichterbij dan je zou denken. "In de tuin van mijn ouders worden nog jaarlijks obussen opgegraven," vertelt Sara alsof het de normaalste zaak van de wereld is. Wie in de frontstreek woont, schrikt daar blijkbaar al lang niet meer van op.

Tyne Cot Cemetery

Voor we het goed en wel beseffen staan we voor één van de meest beklijvende schouwtonelen uit de streek: Tyne Cot Cemetery te Passendale (Zonnebeke). De bussen met Engelse nummerplaat tekenen present. We zijn hier niet alleen. Je bent hier nooit alleen. Op deze plek zijn 11.957 oorlogsslachtoffers begraven,

dat is bijna de voltallige bevolking van groot Zonnebeke anno 2014. De wind waait als een opgejaagde hengst langs de duizenden witte graven. Het geheel oogt ordelijk en goed onderhouden. Wat een verschil met de gruwel die er moet hebben plaatsgevonden. "Vraag me niet welke soldaat er op welke rij ligt," probeert Farazijn onze vragende blikken snel van antwoord te dienen. "Mij interesseert het niet hoeveel doden er zijn gevallen en wanneer welke slag plaatsvond. Het is me vooral te doen om de menselijke verhalen achter de façade van de oorlog. Dat er honderd jaar geleden duizenden Australiërs en Nieuw-Zeelanders in onze streken kwamen vechten, dat intrigeert me. Stel je hun lange lijdensweg naar de Vlaamse velden maar eens voor. En dan terecht komen in een conflict waar ze amper iets van af wisten. De onzin van de oorlog, het blijft me boeien." Farazijn maakt er al lang geen geheim meer van dat hij zijn Tour-valies graag

volstouwde met verhalen over de Eerste Wereldoorlog. "Wanneer anderen TV keken, las ik een boek. Dat was mijn manier van ontspannen." Ondertussen neemt Marko het roer van gids gezwind over: "De meeste soldaten op Tyne Cot Cemetery zijn gestorven in de twee bunkers die hier als veldhospitaal waren ingericht. De echte gruwel vond iets verder plaats." Vijf West-Vlamingen hangen aan de lippen van een Antwerpenaar.

Langs de grote poort

Op weg naar Ieper houden we nog even halt bij Saint-Charles de Potyze, één van de zeldzame Franse begraafplaatsen langs de frontlijn. Zoveel kruisjes, zoveel bloedvergieten. Echter, ook zij die niet sneuvelden, schetsen de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog. Getuige de oom van Sara's opa: "Hij streed mee aan het front. Na een aanval met mosterdgas was zijn stem aangetast voor het leven". Zoveel overlevenden, zoveel herinneringen. We rijden Ieper binnen langs de grote poort. De Menenpoort is zonder twijfel één van de bekendste oorlogsmonumenten van Vlaanderen en voor eeuwig verplichte kost voor Britse oorlogstoeristen. Nog steeds schallen hier elke avond de tonen van *The Last Post* ter nagedachtenis van duizenden vermiste Britse soldaten. 54.896 in totaal. "En hoe imposant de Menenpoort ook moge zijn, het bouwwerk bleek snel te klein voor de blijvende stroom vermisten," merkt Farazijn op. "Daarom werd nog tijdens de Eerste Wereldoorlog besloten om "nieuwe" vermisten een plaats te geven op Tyne Cot Cemetery." ➤

Lieselot haalt ondertussen herinneringen boven: "Tijdens mijn kindertijd ging ik vaak zwemmen en basketten, net buiten de stadsmuur. Aangezien de lessen tot 19u30 duurden, moest ik me reppen om nog voor de Last Post onder de boog te zijn. Die doortocht langs rijen wachtende mensen gaf me steeds een speciaal gevoel. Na jaren word ik er nog stil van. Als ik buitenlanders over de vloer krijg, dan neem ik hen steevast mee naar de Menenpoort. Mijn buurman is trouwens sinds jaar en dag één van de klaroenblazers die elke avond om 20u het lied voor onbekende soldaten doet weerklinken." Uniek is de Menenpoort niet, weet Farazijn: "Ergens nabij de Somme, ver van de bewoonde wereld [Thiepval, nvdr.], staat een gelijkaardige poort. Ik passeerde er ooit 's met de fiets. Zelden ben ik zo onder de indruk geweest van een oorlogsmonument."

Overweldigende sereniteit

Het is nog even wachten op The Last Post dus besluiten we voort te maken. In Langemark wacht reeds de volgende halte: het *Deutscher Soldatenfriedhof* waar 44.000 Duitse en 2 Britse soldaten begraven liggen. 11.957 graven in Passendale, 54.896 namen op de Menenpoort, 44.000 Duitsers te Langemark. De cijfers klinken op den duur absurd. Het gewicht van deze aantallen is onmogelijk te vatten. Gedenkplaatjes als deze in Langemark houden de herinnering levend en blijven daarom van onschatbare waarde. Er heerst een opvallende stilte in onze groep. We staan er ook wat onwennig bij in onze koerspakjes. De overweldigende sereniteit van deze plek spreekt echter boekdelen. Het gras is bezaaid met

DE WIND WAAIT ALS EEN OPGEJAAGDE HENGST LANGS DE DUIZENDEN WITTE GRAVEN. HET GEHEEL OOGT ORDELIJK EN GOED ONDERHOUDEN. WAT EEN VERSCHIL MET DE GRUWEL DIE ER MOET HEBBEN PLAATSGEVONDEN.

LIESELOT DECROIX

GEBORTE 1987

WOONPLAATS Kuurne

(jeugdijaren: Ieper)

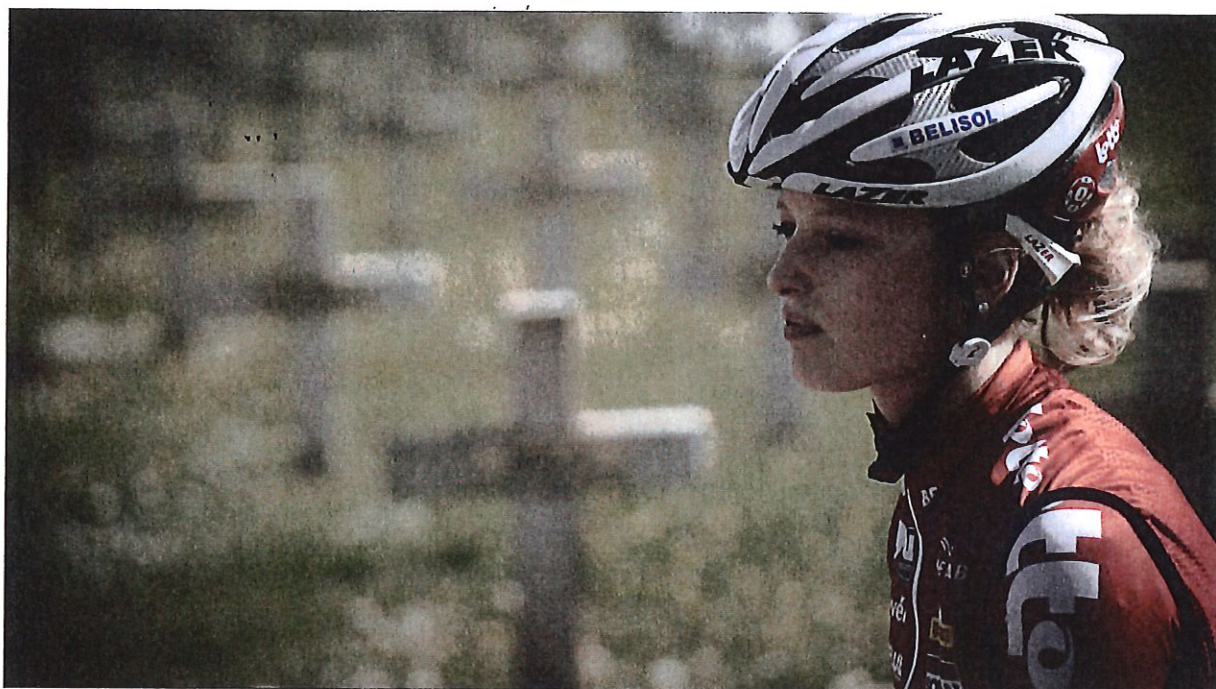
WIELERploeg(en) oa. Cervélo, Lotto-Belisol

WETJE Lieselot doctoreert in Leuven binnen de biomedische wetenschappen. Zelf zegt ze dat ze zich bezighoudt met "splerkes in potjes".

honderden sobere tegels, omarmd door bonkige, treurende eikenbomen. Een bus met Duitse nummerplaat nadert. In de dood is iedereen gelijk... Op de fiets duidelijk niet, want wanneer het tempo even dreigt te zakken, zet Lieselot zich resoluut op kop. "Ik dacht dat het wat moeilijker ging, daarom heb ik maar overgenomen," lijkt Lieselot zich enigszins te verontschuldigen.

De kronkelende Westhoekwegjes volgen elkaar in sneltempo op. Met Peter Farazijn hebben we gelukkig een levende GPS annex wegkapitein die ons vlot de juiste richting uitstuurt. Zo worden we in een mum van tijd tot bij de laatste stop van onze tocht geloodst, de IJzertoren te Diksmuide. Het monumentale bouwwerk is met zijn 84 meter een fier ijkpunt in een biljartvlakke omgeving. Van oorsprong is de IJzertoren een groots vredessymbool met de teksten *Nooit meer oorlog, Plus jamais de guerre, No mor war, Nie wieder Krieg* langs de vier zijden. In 1930 werd het ingewijd als herdenkingsmonument en baken van vooruitgangsoptimisme. De laatste decennia wordt het monument meer en meer opgeëist vanuit Vlaams-nationalistische hoek en verliest het jammer genoeg wat van haar pacifistische pluimen. "Ook de IJzerbedevaart is niet meer wat het geweest is. Vroeger stond de stad op stelten; nu komt er hooguit een paar honderd man." Peter Farazijn kan het weten, hij woont op een steenworp

Foto 1: De stilte regeert op de Franse begraafplaats Saint-Charles de Potyze.
Foto 2: Een vredig plaatje: de IJzertoren te Diksmuide.

Langs de grote poort Ieper binnen- en buitenrijden.

PETER FARAZIJN

GEBOORTEDATUM 1969

WOONPLAATS Diksmuide

WIELERPLOEG(EN) oa. Lotto-Mobistar, Cofidis

WEETJE Peter heeft zijn bijnaam "Fausto" te danken aan een verzorger die zijn kuitjes vergeleek met deze van Fausto Coppi.

FIETSEN LANGS DE FRONTLIJN IS MEER DAN SPORTIEF OORLOGSTOERISME. HET IS EEN TOCHT DOORHEEN DE LOOPGRAVEN VAN ONS VERLEDEN.

van deze plek. Toch is de IJzertoren nog steeds heel wat meer dan enkele honderdduizenden bakstenen. "De site is zeker een bezoekje waard. Binnenin huist een zeer mooi museum!", herinnert Sara zich van één van haar schooltripjes.

Van Diksmuide gaat het opnieuw richting startplaats Roeselare. Gearriveerd aan het Wielermuseum besluiten we nog een terrasje mee te pikken. Er valt merkbaar een last van onze schouders. Fietsen langs de frontlijn is meer dan sportief oorlogstoerisme, het is een tocht doorheen de loopgraven van ons

verleden. Confronterend, maar dankzij de fiets gelukkig ook voldoende ontspannend. Tenzij je onderweg bent met Sara, Lieselot en Peter natuurlijk... ●

Thijs Ameye is een jonge wielersjournalist. Als actieve en, al even graag ook, passieve (wielers)toerist brengt hij voor *Grinta* verslag uit van de meest uiteenlopende wielersactiviteiten. Op zijn palmares staan zowel de Taiwan KOM Challenge als de Pajotse 400.